

=

AanZet
Stichting voor
zelfsturende teams

Verslag van de werkconferentie 'Herstel en Burgerschap' op 23 september in Leeuwarden, bij AanZet, de stichting voor zelfsturende teams in Friesland

Donderdag 23 september was een mooie zonnige herfst dag. Het was ook de dag waarop AanZet haar 12,5 jaar bestaan vierde met een werkconferentie, georganiseerd samen met het Landelijk Platform Geestelijke Gezondheidszorg (LPGGz). Deze werkconferentie met als thema *Herstel en Burgerschap* vond plaats in het eigen kantoor in de Tadingastraat. Op die manier konden de genodigden tegelijkertijd (nader) kennismaken met de mensen van AanZet en een kijkje nemen bij de verschillende projecten. De projectvrijwilligers hadden alles op alles gezet om de conferentiegangers goed te kunnen informeren. Bovendien was het gebouw vanwege het jubileum vrolijk versierd met zonnebloemen. Overal was bedrijvigheid; ook de mooie en lekkere buffetten tijdens pauzes, lunch en receptie waren helemaal door AanZetters verzorgd. De conferentie werd geleid door Janke Witting, directeur van AanZet en Steven Makkink, beleidsmedewerker Kwaliteit, Zorginkoop en Ervaringsdeskundigheid bij het LPGGz.

Het project Herstel en Burgerschap

Makkink startte met een inleiding over het project *Herstel en Burgerschap voor mensen met een ernstige psychische aandoening*. Hij noemde dit project een PIT project, waarbij PIT staat voor Passie, Inzet en Trots. Hieronder volgen de hoofdpunten van zijn bijdrage. "Herstel en Burgerschap" is een samenwerkingsproject dat als belangrijkste doel heeft mensen met een ernstige psychische aandoening te ondersteunen in hun rol als burger. Het project is de uitwerking van het (visie)document *Naar herstel en gelijkwaardig burgerschap* dat in 2009 werd uitgebracht door GGZ Nederland als meerjarenvisie op de langdurige ggz.

In het project werken de VNG, de Federatie Opvang, de MO-groep, het LPGGz, Zorgverzekeraars Nederland, GGZ Nederland en het Ministerie van VWS samen bij de ondersteuning van het werkveld (ggz-instellingen, gemeentes, maatschappelijke opvang, cliëntenorganisaties en welzijnsinstellingen) opdat deze organisaties er alles aan doen om mensen met een psychische aandoeningen te ondersteunen bij hun herstel en deelname aan de samenleving.

Raadpleeg voor gedetailleerde informatie over het project en voor downloads www.ggznederland.nl.

Over wie gaat het?

Geschat wordt dat 772.000 mensen in Nederland gebruik maken van de ggz. Twee subgroepen zijn hier relevant: Een groep van 107.785 die een ernstige psychische aandoening heeft en langdurig gebruik maakt van de ggz en een groep van 43.000 mensen die wel een ernstige psychische aandoening heeft maar *geen* gebruik maakt van de ggz. Het gaat om zo'n 150.000 burgers met een achterstandpositie op één of meer van de volgende gebieden:

- geestelijke gezondheid;
- lichamelijke gezondheid;
- werk, onderwijs, dagactiviteiten;
- woon- en leefomgeving;
- vrije tijdsbesteding;
- relatie en sociale contacten;
- inkomen;
- zingeving.

Het project wil een bijdrage leveren aan verbetering van de kwaliteit van leven

waaronder gezondheid, huisvesting, inkomen, sociale relaties en maatschappelijke participatie. Makkink noemt de invloed van publicaties, zoals het rapport *Een keten van lege zondagen* (Trimbos-instituut 2001) die veel stof op deden waaien vanwege de grote tekorten in zorg (en dagactiviteiten) die binnen (zes) psychiatrische ziekenhuizen werden vastgesteld.

Herstel als leidend principe

Er is een verschil tussen *herstel* en *rehabilitatie*. Rehabilitatie is meer een term van hulpverleners die iets proberen te bewerkstelligen bij cliënten. Bij herstel doen cliënten het zelf. Er zijn twee soorten herstel. In de medische benadering ben je hersteld wanneer je geen last van symptomen meer hebt. Hier gaat het om het bereiken van een soort evenwicht:

- de draad van je leven oppakken;
- regie hervinden;
- je leven opnieuw inhoud en richting geven;
- acceptatie van problemen en beperkingen;
- niet het bestrijden van de symptomen staat centraal, maar de ontwikkelingsmogelijkheden;
- van patiënt naar burger.

Herstel is geen nieuw fenomeen. Psychiater Detlev Petry was er al in de jaren '80 mee bezig. Hij hielp mensen die jarenlang opgenomen waren de regie over zichzelf terug te krijgen en nodigde hen uit dromen te hebben en te uiten.

Tegenwoordig is de HEE beweging met mensen als Wilma Boevink belangrijk. HEE staat voor Herstel, Empowerment en Ervaringsdeskundigheid. In het HEE-denken wordt niet gefocust op de aandoening maar op het burgerschap van mensen. Makkink noemt de HEE-beweging een paradigmashift voor Nederland.

Het werken aan Herstel en Burgerschap van mensen met een psychische aandoening is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van

- familie, de burens, wijkbewoners; iedereen;
- woningbouwcorporaties;
- welzijnsorganisaties;
- werkgevers;
- uitzendbureaus;
- verenigingsleven;
- UWV, re-integratiebedrijven;
- Gemeente;
- ggz-veld;
- etc.

Het doel van deze dag

Deze werkconferentie is georganiseerd om gezamenlijk, vanuit verschillende posities, een antwoord te vinden op de vraag wat er nodig is om er voor te zorgen dat mensen met psychische problemen meer grip op hun eigen leven krijgen; mee kunnen doen in de samenleving en meer kans op (betaald) werk hebben.

De vraag die daar op volgt is wat de aanwezigen zelf kunnen doen om dit te realiseren.

Kennismaking met steekwoorden

Na deze inleiding wordt een kennismakingsronde gemaakt om te kijken welke organisaties vertegenwoordigd zijn en wat bij de beantwoording van bovenstaande vragen niet vergeten mag worden. Vanwege de tijd is niet iedereen aan de beurt gekomen. De volgende punten werden naar voren gebracht:

- Zoeken naar kansen om mensen aan het werk te krijgen (Randstad)
- Meer AanZetten in Friesland (Randstad)
- AanZet als tussenstap naar elders (VNN)
- Zoek kwalitatief uitdagende werkplekken (VNN)
- Hoe kun je meer prikkels inbouwen? (Zorgverzekeraar De Friesland)
- Verbindingen maken (Thuiszorg)
- Meer mensen met een psychische aandoening in de WMO-adviesraden (Zorgbelang Fryslan)
- We vergeten de bejaarden (AanZet)
- Mensen die achterblijven; vergeet de stille cliënten niet (Familieraad GGZF)
- Alle krachten bundelen, inclusief familie (Familieraad GGZ Friesland)
- Erbij horen (Cliëntenraad GGZ Friesland)
- Verbeterprojecten, participatiebanken (GGZ Friesland)
- Preventie (Cliëntenraad Lentis)
- Meer inzet ervaringsdeskundigen, meer nadruk op herstel (Lentis)
- Werk en betere opvang in de kliniek; woonvormen (HEE-team Groningen)
- Stigmatisering doorbreken (AanZet)
- Acceptatie en beeldvorming aanpakken (AanZet)

Mensen zijn AanZet

Het tweede deel van de ochtend werd ingeleid door Janke Witting, directeur van AanZet. Het is de eerste keer dat AanZet samen met het Platform GGz een werkconferentie organiseert. Witting omschreef het werk van AanZet kort en bondig met "Wij voeren uit wat hier vanmorgen is besproken; wij gaan uit van *de trap van mogelijkheden*, de veelkleurige trap die op de uitnodiging is afgebeeld."

AanZet is een vrijwilligersorganisatie en is daarnaast erkend als leerwerkbedrijf. Er zijn mensen die stage lopen via het middelbaar of hoger beroepsonderwijs terwijl anderen via Randstad komen om bij AanZet (opnieuw) werkervaring op te doen. Vrijwilligerswerk vormt echter de core-business.

Witting benadrukte het belang van het wegnemen van negatieve beeldvorming. Zij illustreerde dat door een blauwe beeldvormingsbril op te zetten. "Blauw maakt rustig en daardoor zie je meer kansen bij mensen in plaats van beperkingen". Ze is trots op haar mensen en op de resultaten die de medewerkers boeken. Sinds enige tijd is er een etage bij gekomen, waardoor meer mensen een veilige werkplek bij AanZet kunnen krijgen. De aanwezigen werden uitgenodigd om na afloop een kijkje te nemen in de verschillende kantoren, om te zien hoe binnen de verschillende projecten van AanZet gewerkt wordt.

Hierna waren de medewerkers zelf aan de beurt om iets te vertellen over hun werk en hun ervaringen bij AanZet.

PC-probaat

H. is drie jaar geleden bij PC Probaat begonnen. Vroeger werkte hij als systeembeheerder. Bij PC Probaat werken 20 mensen die zich de laatste maanden extra hebben ingezet om na het betrekken van de extra kantoorruimte alles op ICT-gebied in orde te maken. AanZet beschikt nu over 45 werkplekken waar 80 mensen gebruik van kunnen maken. Herman werkt op het ogenblik vooral aan de site van het intranet en schrijft de benodigde applicaties. Het is nu ook mogelijk dat medewerkers van huis uit kunnen werken en in kunnen loggen op intranet. Dat biedt veel mogelijkheden en flexibiliteit. Bij PC Probaat, werken op dit moment twee schoolstagiaires die een ICT-opleiding doen. AanZet is als leerbedrijf ook erkend door het ECABO.
<http://www.st-aanzet.nl/pcprobaat.php>

Omtinker

H. sprak over Omtinker, het onderdeel van AanZet dat mensen steuntjes in de rug biedt. Mensen kunnen naar Omtinker toekomen, maar ook opbellen. De ervaringsdeskundige vrijwilligers zijn erin getraind om "een eindje mee te lopen".

Mensen kunnen met allerlei vragen komen, bijvoorbeeld over schulden of voogdizaken. Maar ook met heel praktische vragen zoals wie zorgt voor mijn dieren nu ik opgenomen wordt?

Er wordt gewerkt met een Front-Office en een Back-Office. Bij de Front-Office werken mensen die met geduld en empathie de problemen van de beller aanhoren en in kaart brengen. In de BackOffice wordt naar oplossingen gezocht. Er wordt ook doorverwezen naar de WMO/loketten. Omtinker beschikt ook over zogenaamde *veldvrijwilligers* die een klusje bij iemand kunnen doen, helpen bij de administratie, een hond uitlaten als iemand dat tijdelijk niet kan, planten en huisdieren verzorgen bij opname. Deze hulp is kosteloos, er wordt alleen een kleine bijdrage gevraagd voor benzine. Omtinker biedt mensen hoop voor de toekomst en verspreidt de opgedane kennis zoveel mogelijk naar WMO/adviesraden, huisartsen en psychiaters. Er worden presentaties gegeven en ervaringsdeskundigen geven les aan relevante beroepsgroepen.
<http://www.st-aanzet.nl/omtinker.php>

Cliëntenplatform

J. vertelde over het Cliëntenplatform, de belangenbehartigingspoot van AanZet. Men pikt er signalen op van andere afdelingen op het gebied van wonen, welzijn, zorg en werk en geeft die door aan gemeenten en aan instanties zoals Zorgbelang Fryslân. Het Cliëntenplatform is ook betrokken bij de uitvoering van de (O)GGz-spiegel, een landelijk onderzoeks- en feedbackproject waarmee het gemeentelijk WMO-beleid getoetst wordt. In de provincie Friesland voert AanZet het project uit. De onderzoeksresultaten worden gebruikt om gemeentes een spiegel voor te houden voor hun OGGZ-beleid. Waar staan we anno 2010, wat moeten we nog doen?
<http://www.st-aanzet.nl/clientenplatform.php>

Nieuwsbrief Totaal AanZet

C. maakt de nieuwsbrief die in principe drie keer per jaar uitkomt. Hij schrijft daarin wat de mensen bij AanZet doen in de verschillende projecten, hij neemt interviews af, bijvoorbeeld van nieuwe medewerkers en brengt ervaringsverhalen voor het voetlicht. Het blad gaat naar alle mensen die aan AanZet verbonden zijn en naar alle relaties zoals gemeentes en(zorg)instellingen. Het blad wordt ook digitaal verspreid.

<http://www.st-aanzet.nl/aanzet.php?p=67>

Kronkelcafés

R. is betrokken bij het Kronkelcafé in Leeuwarden dat elke zondag geopend is. Daar werken zeven vrijwilligers die zo'n 18 - 36 mensen op een avond ontvangen. Wanneer er een activiteit is komen er meer mensen. Er wordt ook gekookt voor maximaal twaalf mensen die €3 per maaltijd betalen. De zondagavond is een geschikte avond, mensen hebben dan vaak weinig te doen en vinden het leuk om naar de Kronkel te gaan. Ook in Sneek, Drachten en Heerenveen is een Kronkelcafé. Er wordt onderzocht of ook in Dokkum en Franeker een Kronkel geopend kan worden.

<http://www.st-aanzet.nl/dekronkel.php>

Steunpunt Zelfhulp

R. werkt ook voor het Steunpunt Zelfhulp waar de vrijwilligers zich bezighouden met zaken op het gebied van informatie over, begeleiding van en PR voor zelfhulpgroepen (van lotgenoten). Het Steunpunt houdt bij welke groepen actief zijn zodat mensen daarheen verwezen kunnen worden. Men is afhankelijk van de groepen zelf voor informatie, de groepen zijn niet verplicht die te leveren aan AanZet. In samenwerking met de groepen wordt gewerkt aan een zelfhulpnetwerk in Friesland. Men wil op termijn zo'n 15-20 groepen gaan bereiken. De Zelfhulpgroepen kunnen, voor een laag bedrag, vergaderruimte huren bij AanZet. Bij AanZet ervaart men dat hulpverleners nog te weinig mensen attenderen op het bestaan van lotgenotengroepen. Daarnaast is er een lacune in Friesland op het gebied van zelfhulpgroepen voor mensen met een eetstoornis.

<http://www.st-aanzet.nl/zelfhulp.php>

Maatjesproject

H. is HBO-studente en loopt stage bij het Maatjesproject. Op dit moment zijn 133 koppels actief. Er is grote belangstelling voor het Maatjesproject en men is naarstig op zoek naar nieuwe maatjesvrijwilligers. Onlangs heeft een groot aantal studenten zich aangemeld. Dat is mooi want er staan nog zo'n 90 mensen op de wachtlijst voor een maatje. Maatjesvrijwilligers zijn vaak wel een stuk jonger dan de mensen die een maatje zoeken. Het leeftijdsverschil is vaak wel zo'n 20 jaar, maar dat wordt lang niet altijd als probleem gezien door betrokkenen.

<http://www.st-aanzet.nl/maatjesproject.php>

Ervaringsdeskundigen vertellen

Aan het eind van de ochtend vertelden AanZetters over hun eigen ervaring met psychische problematiek en over de ervaringsdeskundigheid die ze ontwikkel(d)en. Het was indrukwekkend om te zien hoeveel lef deze mensen toonden om zo maar voor een publiek te vertellen over hun - moeilijke - ervaringen. Het was al even bijzonder om te zien hoe ze daar een wending aan hebben kunnen geven en hoe ze door hun kennis en werk bij AanZet ook andere mensen verder kunnen helpen, een steuntje in de rug kunnen geven.

H. had vroeger een baan in de automatisering. Toen hij die kwijtraakte mocht hij van de uitkeringsinstantie geen vrijwilligerswerk doen. Om die reden besloot hij naar Friesland te verhuizen naar een plaats waar hij dat wel zou mogen. Hij werkt intussen drie jaar met plezier bij AanZet. Om bij AanZet te kunnen komen, heeft hij enige tijd een vervoersmaatje gehad. Kort geleden kreeg hij de beschikking over een driewielscooter (gefinancierd uit re-integratiegeld), zodat hij zelf kan gaan en staan waar hij wil. Herman noemde knelpunten waar hij en anderen tegenaan lopen. Het gaat om organisaties die niet samenwerken, aangeboden werk dat niet passend is en zorg die niet overeenkomt met de definitie uit het woordenboek dat zorg is wat je doet voor iemand die aandacht nodig heeft. Tenslotte noemde hij een herindicatie waarbij hij drie uur moest praten over vroeger met een psychiater terwijl hij maar een uurtje administratieve hulp nodig had. Herman heeft het nu prima naar zijn zin, "met een stukje PGB".

H. is vastgelopen tijdens een eerdere stage. Ze is vroeger veel gepest. "Ik bouwde een muur om me heen, wist niet meer hoe ik met andere mensen om moest gaan." Ze is blij met haar stage bij AanZet en houdt zich bezig met de vraag "Wie ben ik nu eigenlijk". Ze heeft geconstateerd dat ze last heeft van sociale angst en wil vanuit haar ervaring een koppeling maken naar ervaringsdeskundigheid, zodat ze anderen met zulke problemen kan helpen. Ze vindt dat er veel meer begrip moet komen voor dit soort problematiek en zeker op scholen.

J. is vroeger opgenomen geweest, mensen wisten niet wat ze met haar aan moesten, maar Jannie wist niet wat zij met haar ervaringsdeskundigheid aan moest. Als ze erover wilde praten werd gezegd "klets er maar niet over" en "niet over praten".

C. is hier gekomen via een uitzendbureau en leerde bij AanZet dat je op een andere manier kunt omgaan met autisme en psychoses. Hij vindt het fascinerend dat hier niet vanuit stigma's wordt gewerkt. Hij noemt dat een nieuwe ervaring, "zo kun je er ook tegenaan kijken". Hij vond het altijd heel moeilijk om over emoties te praten en hij vond de methodiek van feedbacken die bij AanZet wordt gebruikt ook heel moeilijk in het begin. Maar daardoor worden zaken wel uitgediept en zo kon hij voor het eerst in zijn leven gaan nadenken over emoties. "Je kunt dat alleen doordat je in je kracht wordt gezet in een veilige omgeving. Het wordt hanteerbaar gemaakt."

R. is bij AanZet gekomen na een opname in het Jelgershuis. De Kronkel had een kok nodig en Ria wilde wel koken. Ze vertelde heel concreet bezig te zijn met zaken als weer durven fietsen en weer kunnen traplopen. En daar neemt ze nu de tijd voor. Als ze er te veel tegenop ziet om te fietsen neemt ze de bus en als de trap niet lukt is de lift er ook nog altijd. "Ik durf nu te staan en ook op kantoor mijn zegje te doen." Ze was voor haar opname computerverslaafd. Nu is ze bij AanZet aan de slag want ze is nog steeds bang voor een groot gat. Eerst werkte ze twee dagen per week, nu al vier dagen. Ze leert haar eigen grenzen te stellen. "Het mooie van hier is dat je ook aan jezelf kunt werken".

M. "AanZet biedt veiligheid en uitdagingen. Ik had nooit gedacht dat ik zoveel kon doen in drie maanden(...). Voor het eert sinds 17 jaar kan ik bewijzen dat een allochtoon meer is dan een schoonmaker. Ik voel me geen sociale parasiet meer. Vroeger dacht ik dat Nederland een paradijs is voor Nederlanders. Nu kan ik soms denken dat Nederland ook een paradijs is voor mij en dat kan ik via AanZet."

H. ziet een scheidslijn in haar leven: het leven voor en het leven na haar echtscheiding. Voor de scheiding hadden zij en haar man het "gemaakt". Een mooi huis, een heel goede baan, vrienden, geld. Als mensen psychische problemen hadden dacht ze "die hebben pech". Na haar scheiding stortte haar wereld in. Ze werd opgenomen en belandde in een isoleercel. Na haar opname kreeg ze geen nazorg en ze ging weer fulltime aan het werk. Dat ging helemaal niet goed en er volgde een tweede opname. Drie jaar lang ging het op en neer met toppen en dalen. Ze gebruikte veel medicatie en kwam kilo's aan. Op een gegeven moment wilde ze wel weer aan het werk gaan. Tevoren had ze gewerkt als

manager, ze werd echter voor 100% afgekeurd. In 2008 maakte ze kennis met Omtinker, een nieuw project bij AanZet. En zo werd ze daar de eerste Omtinker. De meerwaarde van Omtinker zijn de laagdrempeligheid, de ruimte die er is om dingen op je eigen manier aan te pakken; het principe van "best genoeg" én de ervaringsdeskundigheid die aanwezig is, variërend van een flinke burnout tot ernstige psychiatrische problematiek.

Hoe staat Noord Nederland er voor?

Na de lunch begon Makkink met het inventariseren van de relevante thema's en knelpunten in het kader van 'Herstel en Burgerschap'. Dit gebeurde aan de hand van flap-overs. Omdat dit verslag ook als werkdocument kan dienen, is besloten de punten van de flapovers over te nemen. Daarna volgt een samenvatting van de discussie over wat het hoofdthema bleek te zijn: (de inzet van) ervaringsdeskundigheid. Tenslotte komt aan de orde hoe de deelnemers verder gaan na deze dag.

Onderwijs

- Doorbreken van het taboe op psychische aandoeningen
- Ervaringsdeskundigen voorlichting laten geven binnen het onderwijs
- Ervaringskennis integreren in het lesmateriaal
- Ervaringskennis onderdeel laten zijn van het CV

Re-integratie/werk

- Geen korte plaatsingen maar een langere doorlooptijd
- Doorstroming naar het bedrijfsleven (Beide zaken nu moeilijk vanwege financieringskwesties)
- Acquireren van kwalitatief goede werkplekken
- Succesverhalen verspreiden

(On)Veiligheid

- In schotten denken
- Het probleem niet benoemen, dan is het er ook niet

Beeldvorming

- Het inzetten van ervaringsdeskundigen op scholen
- Het inzetten van ervaringsdeskundigen bij het trainen van ambtenaren (bijvoorbeeld degenen die de WMO uitvoeren)
- Beeldvorming bij bedrijven aanpakken
- Doorbreken van het taboe in de doelgroep zelf
- Feitelijke ontmoetingen helpen het beste
- Stagiaires kunnen fingeren als bruggenbouwer
- Het maatjesproject levert een belangrijke bijdrage door de 1:1 contacten
- Hoort zegt het voort

Ketenzorg

- Hulpverleners moeten tijdens behandeling en nazorg meer aandacht schenken aan het bestaan en de betekenis van zelfhulpgroepen.
- Vanuit het familieperspectief kan een bijdrage geleverd worden, bijvoorbeeld doordat de familieraden relevante informatie over zelfhulpgroepen, maar ook over AanZet verspreiden.
- De WMO-adviesraden en sociale teams in Friesland worden geïnformeerd over de mogelijkheden van zelfhulp.
- De zorgpaden binnen de ggz, zoals ingevoerd door GGZ Friesland, verhelderen welke stappen en fasen een cliënt te gaan heeft.
- Passend werk moet aansluiten op het herstel-denken.

Discussie over ervaringsdeskundigheid

Er werd vooral lang gesproken over het begrip ervaringsdeskundigheid en over de inzet daarvan binnen ggz-instellingen. Er blijkt nog veel onduidelijkheid te bestaan over de feitelijke betekenis van ervaringsdeskundigheid. Makkink verhelderde e.e.a. door een onderscheid te maken tussen ervaring op zich, *ervaringskennis* en *ervaringsdeskundigheid* (daarvan is sprake wanneer ervaringskennis kan worden toegepast ten gunste van iemand anders).

Een aanwezige stelde dat men een ervaringsdeskundige niet zou moeten zien als een aparte discipline, maar meer als een persoon, functionaris, die uit eigen ervaring steun - en dus meerwaarde - kan bieden. Een ander noemde de mogelijkheid om sparring partner te zijn. Een ervaringsdeskundige kun je ook zien als een rolmodel. En ervaringsdeskundigen kunnen cliënten hoop bieden.

Al discussierende werd men het er over eens dat het belangrijk is om *heldere criteria* te formuleren voor wat men onder ervaringsdeskundigheid verstaat, om de koppeling naar *competenties en vaardigheden* te maken en om de vraag te beantwoorden hoe je het herstel van cliënten optimaal kunt ondersteunen vanuit een zorginstelling. Zowel bij Lentis (GGZ Groningen) als GGZ Friesland is men gestart met de inzet van ervaringsdeskundigen. Dat gebeurt nog op kleine schaal, bijvoorbeeld in een ACT-team. Iemand in de zaal vroeg naar de *meerwaarde* van het inzetten van ervaringsdeskundigheid. Sommige aanwezigen zijn bang dat het aannemen van een of twee ervaringsdeskundigen door een instelling gebruikt wordt om naar buiten toe mooie sier te maken zonder er echt mee aan de slag te gaan. Makkink noemde in dit verband een uitspraak van (ervaringsdeskundige) Annet Plooy die van mening is dat de inzet van ervaringsdeskundigheid veel te modieus dreigt te worden.

De aanwezigen concludeerden met Makkink dat er nog veel werk te doen is op het gebied van een goede definiëring en uitwerking van het begrip ervaringsdeskundigheid. Daar wordt op dit moment hard aan gewerkt in het (tweejarige) LIVE-project waar het Trimbos-instituut en het Kenniscentrum Phrenos dit jaar mee gestart zijn. En omdat dit verslag ook gebruikt kan worden om vragen rond herstel, burgerschap maar ook ervaringsdeskundigheid verder uit te werken en te beantwoorden, wordt hier samengevat wat het LIVE-project behelst.

"LIVE staat voor Landelijk steunpunt Inzet Van Ervaringsdeskundigheid in de GGZ. Doel van het project is om aan de hand van een inventarisatie van bestaande initiatieven en good practices te komen tot een implementatiemodel dat de ggz-instellingen ondersteunt bij de inzet van ervaringsdeskundigheid en het vorm geven aan herstel.

Een toenemend aantal ggz-instellingen toont belangstelling voor de aanstelling van ervaringsdeskundige medewerkers ten behoeve van herstel. De waarde van deze inzet wordt algemeen erkend en is door GGZ Nederland vastgelegd in het visiedocument 'Naar Herstel en gelijkwaardig Burgerschap (2009).

In de praktijk treden echter nog vaak knelpunten op. Het blijkt niet altijd eenvoudig een verbinding te leggen tussen ervaringsdeskundigheid en de innovaties op het gebied van herstelondersteuning.

LIVE zal een visiedocument opstellen over die verbinding tussen ervaringskennis en herstel.

Heldere taak- en functiebeschrijvingen, functie-eisen, een structuur voor ondersteuning van ervaringsdeskundigen (intervisie en supervisie), maar ook de organisatorische inbedding en voorbereidende trajecten voor de inzet van ervaringsdeskundigen zijn onderdeel van het te ontwikkelen implementatiemodel. Tevens zal onderzocht worden hoe de financieringsmogelijkheden van ervaringsdeskundigheid en herstelondersteunende zorg verbeterd kunnen worden. Op dit punt is nog veel onduidelijkheid." (www.trimbos.nl)

Het estafettestokje

De conferentietijd raakt op, de open dag bij AanZet gaat beginnen. Er is natuurlijk nog veel werk aan de winkel. Er wordt gekeken naar een follow up voor deze dag.

Iemand heeft het over een *estafette*, wie neemt het stokje over en organiseert de volgende bijeenkomst in Noord Nederland? Afsproken wordt dat Verslavingszorg Noord Nederland als volgende organisatie aan zet is. De gasten verspreiden zich door het gebouw, het jubileumfeestje kan beginnen.
